

[Aksel Møller.]

Samfundet for farlige Stikkere i Kampens Dage, maa et andet Synspunkt anlægges. Der maa anlægges det samme Synspunkt, som man anlægger over for Besættelsestidens Ofre i øvrigt, og dèr forstaar jeg meget vel, at den Tanke kan opstaa, at de paagældende ikke skal behandles alene efter Listen: Erstatning for Liv og Førlighed, altsaa ud fra det Synspunkt, at der maa skabes Mulighed for, at de efterladedes eller det invaliderede Offers økonomiske Eksistensbetingelser ikke væsentlig forringes, men Synspunktet maa ogsaa være Oprejsning, og Oprejsning kan ikke ydes udtømmende gennem Erstatningsbestemmelserne.

Her maa den højtærede Minister og den høje Regering maaske i det hele taget se at finde en Form, som virkelig yder Oprejsning. Maaske kan man finde den dèr, hvor det vel er lettest og sikrest at finde den, gennem en Udvidelse, en relativt beskedne Ændring af Hædersgavebestemmelserne. For ser man paa Lovforslagets Bestemmelser om Hædersgaver i § 37 efter de Ændringer, der nu er forelagt, fremgaar det deraf, at for at faa Hædersgave skal man være kommet til Skade eller dræbt enten som Følge af Virksomhed her i Landet til Fordel for Frihedsbevægelsen eller ved Tjeneste for denne, eller som Følge af Eftersøgninger o. s. v., eller som Følge af Tjenesteforhold til det danske Politi eller Grænsegendarmeri, eller som Følge af Gengældelsesaktioner udført af den tyske Besættelsesmagt eller dermed samarbejdende Korps, Organisationer eller Enkeltpersoner her i Landet, rettet direkte mod de paagældende paa Grund af o. s. v. Det er under dette sidste Punkt d, denne Oprejsning kan ydes, og jeg henstiller til den højtærede Ministers Overvejelse, om der ikke var Anledning til mellem anden og tredie Behandling at prøve paa een Gang for alle at faa løst Spørgsmaalet om Oprejsning for dem, der fuldstændig uskyldigt er kommet i den forfærdelige Situation ikke blot at være blevet invalideret eller have mistet Livet, men hvad der er værre, at have mistet deres Landsmænds Agtelse og bestandig være underkastet Mistillid og Mistanke om, at der var Grundlag for, at de saaledes mistede deres Landsmænds Agtelse.

Martin Nielsen: Jeg forstaar jo godt, at visse af denne Rigsdags ærede Medlemmer kredser om Aastedet for den Forbrydelse mod Grundloven og mod Medborgere, som de i sin Tid var med til at foretage, men

jeg troede dog, vi kunde være blevet fri for en saadan Uanstændighed som den at prøve paa at forsvare ganske aabent et vel gennemtænkt Grundlovsbrud med politiske Fiduser. Det var det, det ærede Medlem, Hr. Oluf Pedersen, Medlem af det dengang bekendte eller, om man vil, berygtede 9 Mands Udvalg, har forsøgt her i Dag.

Det drejer sig her ikke om, hvem der var Justitsminister, eller hvilke Embedsmænd der den 22. Juni om Morgenen foretog Anholdelserne og Undertrykkelsen af Danmarks kommunistiske Parti; det drejer sig om, at den daværende Rigsdag støttede Regeringens Grundlovsbrud, det er det, der er det afgørende, og dette skal de ikke have Lov til at tale sig fra. Hvad daværende Justitsminister Harald Petersen angaar, var Sagen vel den, at han kun eksisterede af Navn som Justitsminister dengang. Den historiske Sandhed er, at den daværende Rigspolitichef, Thune Jacobsen, allerede forlængst havde truffet sine Forberedelser. I hvert Fald har jeg fra denne Talerstol tidligere erklæret, at enten i Slutningen af December 1940 eller i Begyndelsen af 1941 havde jeg paa Rigspolitichef Thune Jacobsens Kontor paa Politigaarden en Samtale med ham om de Forundersøgelser til Undertrykkelse af Danmarks kommunistiske Parti, som Politiet den Gang foretog. Men alt det interesserer mig ikke saa meget, for afgørende er, at den daværende Regering brød Grundloven og fandt Understøttelse hos Rigsdagen. Nu søger man at lave det dertil — det var den egentlige Hensigt —, at det egentlig var mig, der var Skyld i det, at det egentlig var Martin Nielsen, der var Aarsag til alle de Ulykker, der senere kom. Det er saa langt nede, at der ikke er nogen som helst Grund til at svare paa noget saadant Nonsens. Thune Jacobsen har jeg i Arrestationsperioden ikke talt med før i Sommeren 1941 i Horsørøddlejren; derimod har jeg samme Dag, som Thune Jacobsen officielt tiltraadte som Justitsminister, tilskrevet ham et Brev, hvori jeg har gjort opmærksom paa, at Følgen af det, han havde været med til at foretage, som jeg sagde forleden Dag, ikke var et Spørgsmaal om enten Varde Galge eller Ribe Ret, men at det naturligvis vilde blive baade Varde Galge og Ribe Ret, og det er dog vist ogsaa klart eller burde være det for de fleste af det ærede Tings Medlemmer. Man siger oven i Købet nu, i Forsvaret for det, man kalder den passive Modstands Linie, at det, det drejede sig om, var at naa frem til det Tidspunkt, da hele Befolkningen stod klar til aktiv Kamp. Altsaa, det var klart, at før eller